

Karta charakterystyki zgodna z wzorem określonym w rozporządzeniu REACH

Data sporządzenia	24.09.2004 r.
Data aktualizacji	22.10.2013 r. (ver. 4.0.0.)

SEKCJA 1. IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI/MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1. Identyfikator produktu

Nazwa handlowa **SUPERAM 10 AL**

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Zastosowanie Produkt jest środkiem pomocniczym, zwilżająco-przyczepnym (adiuwantem) w formie płynu, przeznaczonym do łącznego stosowania z cieczą użytkową środków owadobójczych i grzybobójczych w uprawach rolnych, leśnych, sadowniczych, warzywniczych i roślin ozdobnych stosowanych aparaturą naziemną.

Zakres stosowania Produkt dostępny do użytku zawodowego.

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki : Producent mieszaniny

Nazwa/imię i nazwisko Towarzystwo Chemiczne DANMAR

Adres ul. Nasienna 1;91-231 Łódź

Numer telefonu +48 42 6509550

Numer faksu +48 42 6509550

Komórka udzielająca informacji w sprawie karty charakterystyki danmar@ld.onet.pl

1.4. Numer telefonu alarmowego: +48 42 6509550 (czynny całą dobę)
112 (czynny całą dobę)

SEKCJA 2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

2.1. Klasyfikacja mieszaniny zgodnie z kryteriami klasyfikacji wg dyr. 99/45/WE

Klasyfikacja: Xi; R41-38
R52

Zgodnie z przepisami UE dotyczącymi klasyfikacji chemikaliów (patrz pkt 15) produkt został zaklasyfikowany jako niebezpieczny.

Zagrożenia dla człowieka wynikające z toksyczności i analizy skutków specyficznych dla zdrowia człowieka: Drażniący. Działa drażniąco na skórę. Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.

Klasyfikacji w zakresie zagrożeń dla człowieka dokonano na podstawie wiedzy i doświadczenia oraz zastosowano metodę konwencjonalną.

Zagrożenia dla środowiska: Niebezpieczny dla środowiska (bez przypisanego symbolu N i znaku ostrzegawczego). Działa szkodliwie na organizmy wodne.

Podstawą klasyfikacji w zakresie danych dotyczących szkodliwego działania na środowisko były wyniki badań wykonanych przez producenta produktu.

Zagrożenia dla człowieka i środowiska wynikające z właściwości fizykochemicznych: Nie zaklasyfikowany.

2.2. Elementy oznakowania

Identyfikator produktu **SUPERAM 10 AL**

Piktogram(y) określający(e) rodzaj zagrożenia

Drażniący

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia

R41 Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.

R38 Działa drażniąco na skórę.

R52 Działa szkodliwie na organizmy wodne.

SEKCJA 2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Zwroty wskazujące środki ostrożności

- S24/25 Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu.
 S26 Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza.
 S39 Nosić okulary lub ochronę twarzy.
 S35 Usuwać produkt i jego opakowanie w sposób bezpieczny.

Dodatkowe oznakowanie

Zgodnie z opinią Instytutu Ochrony Środowiska i PZH należy umieścić następujące zapisy dotyczące bezpieczeństwa dla środowiska:

- S2 Chronić przed dziećmi.
 S13 Nie przechowywać razem z żywnością, napojami i paszami dla zwierząt.
 S20/21 Nie jeść i nie pić oraz nie palić tytoniu podczas stosowania produktu.
 S46 W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza, pokaż opakowanie lub etykietę.

Zgodne z wymaganiami rozporządzenia MRiRW z dnia 8 czerwca 2004 r. w sprawie etykiety-instrukcji stosowania środka ochrony roślin.

Substancje niebezpieczne w celu identyfikacji mieszaniny na etykiecie: nie jest konieczna identyfikacja.

Właściwe elementy oznakowania zgodnie z sekcją A i B załącznika V do dyrektywy 1999/45/WE: brak

2.3. Inne zagrożenia

Inne zagrożenia nieujęte w kryteriach klasyfikacji: Produkt palny – temperatura zapłonu powyżej 163°C. Pod wpływem ognia i wysokich temperatur wydzielają się niebezpieczne dla zdrowia gazy, pary i dymy zawierające m.in. tlenki węgla.

Ocena właściwości PBT i vPvB: oceniono, że składniki mieszaniny nie spełniają kryteriów PBT i vPvB.

SEKCJA 3. SKŁAD/INFORMACJA O SKŁADNIKACH

W skład produktu wchodzi substancja biologicznie czynna – wodny roztwór soli sodowej kwasu ABS oraz emulgatory z grupy oksyetylenowanych alkoholi tłuszczowych.

- a) **Substancje stanowiące zagrożenie dla zdrowia lub środowiska w rozumieniu dyrektywy 67/548/EWG i substancje stanowiące zagrożenie dla zdrowia lub środowiska w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1272/2008:**

Kwasy benzenosulfonowe, C10-13 pochodne alkilowe, sole sodowe (50% wodny roztwór)

Zawartość:	10 %
Nr CAS:	25155-30-0
Nr WE:	246-680-4
Nr rejestracji:	01-2119489428-22-XXXX
Klasyfikacja zgodnie z dyr. 67/548/EWG	Xn; R22 Xi; R41-38
Klasyfikacja zgodnie z rozp. (WE) 1272/2008	Acute Tox. 4; H302 Eye Dam. 1; H318 Skin Irrit. 2 H315

Pierwszorzędowe alkohole tłuszczowe C11-C13 etoksylogowane 9 molami tlenu etylenu

Zawartość:	<5%
Nr CAS:	68439-54-3
Nr WE:	-
Nr rejestracji:	Nie dotyczy; zwolniony z rejestracji (art. 2, ust. 9 rozp. REACH)
Klasyfikacja zgodnie z dyr. 67/548/EWG	Xn; R22 Xi; R41
Klasyfikacja zgodnie z rozp. (WE) 1272/2008	Acute Tox. 4; H302 Eye Dam. 1 H318

- b) **Substancje, dla których istnieją wspólnotowe najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy, które nie zostały zawarte w lit. a):**

W mieszaninie nie występują ww. substancje.

- c) **Substancje trwałe, wykazujące zdolność do bioakumulacji i toksyczne lub bardzo trwałe i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji zgodnie z kryteriami zawartymi w załączniku XIII lub substancje zawarte w wykazie sporządzonym zgodnie z art. 59 ust. 1 z powodów innych niż zagrożenia, o których mowa w lit. a):**

W mieszaninie nie występują ww. substancje.

Objaśnienia stosowanych skrótów podano w sekcji 16.

SEKCJA 4. PIERWSZA POMOC

4.1. Opis środków pierwszej pomocy**Narażenie przez drogi oddechowe**

Mieszanina posiada bardzo niską prężność pary. W normalnych warunkach nie stanowi zagrożenia po narażeniu inhalacyjnym. Układ oddechowy nie jest narażony na kontakt z parami mieszaniny. Mgły produktu mogą spowodować przejściowe podrażnienie. Jeżeli ma miejsce narażenie inhalacyjne, zapewnić poszkodowanemu ciepło i warunki do odpoczynku. Jeżeli oddychanie sprawia trudności należy podać tlen przez wykwalifikowany personel medyczny, jeśli to możliwe. Wezwać pomoc medyczną.

Kontakt ze skórą

Zdjąć skażoną odzież i buty. Zmyć dokładnie skórę dużą ilością letniej, bieżącej wody. Produkt łatwo zmywa się ze względu na swoją zdolność do mieszania się z wodą w dowolnym stosunku. W przypadku wystąpienia zmian na skórze skonsultować się z lekarzem. Zanieczyszczoną odzież i buty dokładnie wyprać i wyczyścić przed ponownym założeniem.

Kontakt z oczami

Usunąć szkła kontaktowe. Natychmiast przemywać oczy dużą ilością letniej wody, co najmniej 15 min. (przy odwiniętych powiekach), unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko uszkodzenia rogówki, w przypadku zanieczyszczenia jednego oka, chronić w trakcie przemywania drugie oko przed zanieczyszczeniem. Skonsultować się z lekarzem. Osoby narażone na skażenie oczu powinny być pouczone o konieczności i sposobie ich natychmiastowego płukania.

Narażenie przez drogi pokarmowe

Upewnić się czy drogi oddechowe są drożne. Nie powodować wymiotów. Zachować ostrożność ze względu na możliwość zachłyśnięcia. Jeśli wymioty wystąpią samodzielnie trzymać głowę do dołu. Skonsultować się z lekarzem.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Mieszanina działa drażniąco na skórę. Stwarza ryzyko poważnego uszkodzenia oczu. Może powodować ból, łzawienie, zaczerwienienie.

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym**Uwagi ogólne**

Natychmiast wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niepokojących objawów wezwać natychmiast lekarza lub odwieźć zatrutego do szpitala, pokazać opakowanie preparatu lub etykietę.

SEKCJA 5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

5.1. Środki gaśnicze

Zalecane środki gaśnicze: Dobrać w zależności od rodzaju palącego się otoczenia (produkt palny – temperatura zapłonu powyżej 163°C).

Nieodpowiednie środki gaśnicze: Nie gasić pełnym strumieniem wody.

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną:

Szczególne zagrożenia związane z narażeniem wynikającym z właściwości samej substancji lub mieszaniny, produktów spalania, powstających gazów:

Podczas pożaru mogą powstawać toksyczne gazy jak: CO, CO₂ i dym, ponadto przy termicznym rozkładzie tworzy się akroleina.

5.3. Informacje dla straży pożarnej**Specjalne wyposażenie ochronne strażaków:**

Produkty rozkładu mogą stwarzać zagrożenie dla zdrowia lub życia. Nosić izolacyjne aparaty oddechowe.

Inne uwagi

- Zawiadomić otoczenie o pożarze, usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby niebiorące udziału w likwidowaniu pożaru. Powiadomić Państwową Straż Pożarną, a w razie konieczności także Policję Państwową i władze terenowe
- Zabezpieczyć zanieczyszczone, użyte do gaszenia pożaru środki, nie dopuszczać do przedostawania się skażonej wody i innych środków gaśniczych do systemu kanalizacyjnego
- Sposób likwidacji zebranych odpadów uzgodnić z Wydziałem Ochrony Środowiska.

SEKCJA 6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych:

Nie dopuszczać osób postronnych i nieupoważnionych. Oznakować teren wycieku tablicami ostrzegawczymi. Usunąć wszelkie źródła zapłonu, ugasić ogień, wyłączyć silniki, ogłosić zakaz palenia tytoniu. Nie stosować urządzeń i narzędzi powodujących iskrzenie. Do prac związanych z likwidacją skutków awarii skierować osoby przeszkolone i wyposażone w środki ochrony osobistej. Nie wdychać aerozoli produktu, unikać bezpośredniego kontaktu z uwolnionym produktem. Wyciek substancji może powodować śliskość nawierzchni.

SEKCJA 6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:

Nie dopuszczać do przedostawania się produktu do kanalizacji, wód powierzchniowych i wód gruntowych. W przypadku znacznego wycieku powiadomić Straż Pożarną, Policję Państwową, najbliższe władze terenowe, a w razie konieczności najbliższą jednostkę Ratownictwa Chemicznego.

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia:

Metody oczyszczania/usuwania:

Jeśli to możliwe, zlikwidować wyciek (np. uszczelnić uszkodzone opakowanie, umieścić w innym, nieuszkodzonym pojemniku ochronnym). Niewielkie ilości uwolnionego materiału zetrzeć papierowym ręcznikiem i umieścić w pojemniku na odpady. W przypadku dużego wycieku ograniczyć go za pomocą obwałowań z piasku, ziemi, itp., rozlany produkt przysypać niepalnym materiałem chłonnym (piasek, ziemia okrzemkowa, trociny) i zebrać do oznakowanego pojemnika na odpady. Usuwać zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w punkcie 13.

SEKCJA 7. POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJĄ, MIESZANINĄ I JEJ MAGAZYNOWANIE

7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

Przestrzegać zasad i przepisów BHP dotyczących pracy z chemikaliami (patrz p. 15). Unikać kontaktu produktu ze skórą i oczami. Nie wdychać rozpylonej cieczy. Nie wolno spożywać posiłków, pić napojów oraz palić tytoniu podczas pracy z produktem z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych; należy myć ręce przed przerwami i po zakończeniu pracy.

Postępować zgodnie ze wskazówkami podanymi w etykiecie – instrukcji dołączonej do opakowania. Roztwór roboczy sporządzić w ilości niezbędnej do bezpośredniego zużycia.

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niezgodności:

Przechowywać w oryginalnych, szczelnie zamkniętych opakowaniach, w krytych pomieszczeniach magazynowych, chroniąc przed zawilgoceniem i nagrzewaniem, z dala od środków spożywczych, pasz i naczyń na żywność, grzejników i otwartego ognia, w miejscach niedostępnych dla osób niepowołanych, zwłaszcza dzieci. Okres trwałości wynosi 2 lata, licząc od daty wyprodukowania. Po tym okresie może być stosowany po sprawdzeniu zgodności parametrów z wymaganiami technicznymi.

Miejsca oraz pojemniki i zbiorniki służące do przechowywania lub zawierające substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne powinny być właściwie oznakowane (patrz pkt 15).

7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe: brak

SEKCJA 8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1. Parametry dotyczące kontroli

Wartości normatywów higienicznych w środowisku pracy ustalone w Polsce: nie ustalono

Dopuszczalne stężenia w materiale biologicznym (DSB): nie ustalono

Zalecenia dotyczące procedur nadzoru:

Metodyka pomiarów – stosować tryb, metody, rodzaj i częstotliwość wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy zgodnie z obowiązującym prawem (patrz pkt 15). Metody badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy określają Polskie Normy oraz normy międzynarodowe lub równoważne.

8.1.1. Poziom niepowodujący zmian

8.1.1.1 DNEL

Kwasy benzenosulfonowe, C10-13 pochodne alkilowe, sole sodowe (dane producenta)

narażenie przewlekłe, skóra	170 mg/kg m.c./dzień	pracownicy
	85 mg/kg m.c./dzień	konsumenci
narażenie przewlekłe, inhalacja	12 mg/m ³	pracownicy
	3 mg/m ³	konsumenci
narażenie przewlekłe, doustnie	0,85 mg/kg m.c./dzień	konsumenci

8.1.1.2. PNEC

Kwasy benzenosulfonowe, C10-13 pochodne alkilowe, sole sodowe (dane producenta – metoda czynników oceny)

słodka woda	0,268 mg/l
morska woda	0,0268 mg/l
morska woda	0,0167 mg/l
osad	8,1 mg/kg
zakład utylizacji ścieków	3,43 mg/l

SEKCJA 8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.2. Kontrola narażenia**8.2.1. Kontrola narażenia w miejscu pracy**

Planowanie procesów pracy i kontroli inżynierskiej, stosowanie właściwego wyposażenia i materiałów, środki ochrony zbiorowej i środki organizacyjne: Zapewnić odpowiednią wentylację ogólną pomieszczeń i stanowisk pracy. Zapewnić możliwość dostępu do stanowiska przemycania oczu i prysznic w pobliżu miejsca pracy.

Środki ochrony indywidualnej: Myć ręce przed każdą przerwą i po zakończeniu pracy. W trakcie stosowania nie jeść, nie pić i nie palić tytoniu. Trzymać z dala od żywności, napojów i pasz.

Ochrona dróg oddechowych: W przypadku wystąpienia w powietrzu wysokich stężeń aerozoli mieszaniny np. w trakcie dokonywania oprysku aparaturą naziemną, w sytuacjach awaryjnych, lub w przypadku niewystarczającej wentylacji należy stosować maskę z filtrem cząstek stałych lub środki izolujące drogi oddechowe z niezależnym źródłem powietrza. Należy upewnić się, że używa się atestowanego respiratora

Ochrona rąk: Nosić odpowiednie rękawice ochronne np. z neoprenu.

Ochrona oczu: Okulary ochronne chroniące przed rozpryskiem lub ochrona twarzy.

Ochrona skóry: Kombinezon ochronny. Fartuch ochronny.

Środki ochrony indywidualnej powinny spełniać wymagania określone w odpowiednich przepisach (patrz pkt 15).

8.2.2. Kontrola narażenia środowiska :

Emisja z układów wentylacyjnych i urządzeń procesowych powinna być sprawdzana w celu określenia ich zgodności z wymogami praw o ochronie środowiska.

Najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń dla oczyszczonych ścieków przemysłowych:

- substancje powierzchniowo czynne – detergenty niejonowe: 10 mg/l

Dopuszczalne wartości dla wskaźników zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych:

- substancje powierzchniowo czynne – detergenty niejonowe: 20 mg/l

---

SEKCJA 9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Postać	Ciecz
Barwa	Jasnożółta do ciemnożółtej
Zapach	Bez zapachu
pH	6 – 8,5
Temperatura wrzenia/zakres temperatur wrzenia	Początek wrzenia powyżej 100 °C
Temperatura zapłonu	Powyżej 163 °C
Palność (ciała stałego, gazu)	Nie dotyczy
Właściwości wybuchowe	Nie tworzy mieszanin wybuchowych z powietrzem w zakresie stężeń < 1000 g/cm ³
Właściwości utleniające	Nie dotyczy
Prężność pary w temp 20°C	Znikoma
Gęstość w temp 20°C	0,98 – 1,02 g/cm ³
Rozpuszczalność	Brak danych
Rozpuszczalność w wodzie	Z wodą miesza się w dowolnym stosunku tworząc emulsję
Współczynnik podziału n-oktanol/woda:	Brak danych
Lepkość	Nie wyznaczono
Szybkość parowania:	Brak danych
9.2. Inne informacje	
Temperatura topnienia	Poniżej 0 °C
Temperatura samozapłonu	Nie wyznaczono

SEKCJA 10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1. Reaktywność: Brak danych.

10.2. Stabilność chemiczna: Produkt jest stabilny w zalecanych warunkach stosowania i magazynowania.

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji: Brak danych.

10.4. Warunki, których należy unikać: Nadmierne ogrzewanie produktu (nie związane z procesem technologicznym). Unikać otwartego ognia i innych źródeł zapłonu.

10.5. Materiały niezgodne: Materiały o właściwościach utleniających.

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu: W przypadku narażenia na działanie wysokich temperatur w czasie pożaru mogą wydzielać się niebezpieczne produkty rozkładu, takie jak: dym, tlenki węgla.

SEKCJA 11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1. Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

a) Toksyczność ostra

Wartości medialnych dawek i stężeń śmiertelnych dla zwierząt: Brak danych dotyczących medialnych dawek i stężeń śmiertelnych dla produktu. Oceny toksyczności dokonano w oparciu o dane dla poszczególnych istotnych składników (dane producentów):

Dane dotyczące toksyczności ostrej składników niebezpiecznych:

Kwasy benzenosulfonowe, C10-13 pochodne alkilowe, sole sodowe (dane producenta)

LD50 szczur dożołądkowo : 1080 mg/kg m.c.

LD50 królik, na skórę > 2.000 mg/kg

Alkohole, C11-13 rozgałęzione, etoksylowane (>7 - <15 EO) (dane producenta):

LD50 szczur, dożołądkowo: > 300 - 2.000 mg/kg

LD50 królik, na skórę > 2.000 mg/kg

Drogi narażenia: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy.

Dawki i stężenia śmiertelne i toksyczne dla ludzi: Brak danych.

Skutki narażenia ostrego u ludzi:

Oceniono na podstawie dostępnych danych i doświadczenia, że produkt nie powoduje ostrych szkodliwych skutków dla zdrowia podczas normalnego stosowania. Klasyfikacji produktu pod kątem toksyczności ostrej dla człowieka dokonano metodą obliczeniową na podstawie zawartości niebezpiecznych składników. Produkt nie został zaklasyfikowany tą metodą jako szkodliwy lub toksyczny niezależnie od drogi podania (po połknięciu, przez skórę i na skutek wdychania).

b) Działanie drażniące

Mieszanina jest zaklasyfikowana jako drażniąca.

- Działa drażniąco na skórę. W przypadku kontaktu ze skórą powoduje jej zaczerwienienie i odtłuszczenie.

- Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu; może powodować podrażnienie i stan zapalny spojówek oraz zmętnienie tęczówki lub uszkodzenie rogówki. W przypadku bezpośredniego kontaktu, gdy dostanie się do oka, działa drażniąco na spojówkę i rogówkę.

Mgły produktu mogą spowodować przejściowe podrażnienie błon śluzowych.

Wyniki badań na zwierzętach:

Kwasy benzenosulfonowe, C10-13 pochodne alkilowe, sole sodowe (dane producenta):

Skóra, królik, 4 godziny, 0,5 ml, obserwacja 14-dniowa - Substancja drażniąca

Oczy, królik, 0,1 ml, obserwacja 21 dniowa - Substancja silnie drażniąca

c) Działanie żrące

Mieszanina nie jest zaklasyfikowana jako żrąca.

d) Działanie uczulające

Mieszanina nie jest zaklasyfikowana jako uczulająca.

e) Toksyczność dla dawki powtarzalnej

Skutki narażenia przewlekłego: nie obserwowano skutków przewlekłego narażenia na produkt.

Wyniki badań na szczurach, po podaniu dożołądkowym:

Kwasy benzenosulfonowe, C10-13 pochodne alkilowe, sole sodowe (dane producenta)

Dawka [mg/kg]	Czas trwania narażenia	Skutek
250	28 dni	LOAEL
125	28 dni	NOAEL
115	6 miesięcy	LOAEL
40	6 miesięcy	NOAEL
145	9 miesięcy	LOAEL
85	9 miesięcy	NOAEL

f) Rakotwórczość

Żaden ze składników produktu oraz produkt nie jest zaklasyfikowany jako rakotwórczy.

g) Mutagenność

Żaden ze składników produktu oraz produkt nie jest zaklasyfikowany jako mutageny.

h) Szkodliwe działanie na rozrodczość

Żaden ze składników produktu oraz produkt nie jest zaklasyfikowany jako działający szkodliwie na rozrodczość.

SEKCJA 12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1. Toksyczność: Produkt został zaklasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska, na podstawie badań toksyczności ostrej dla organizmów wodnych. Działa szkodliwie na organizmy wodne.

SEKCJA 12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Toksyczność dla organizmów wodnych:

- Karp (<i>Cyprinus carpio</i>)	LC50 po 96 godz: 10-100 mg/l
- Pstrąg tęczowy (<i>Salmo Gairdneri</i>)	LC50 po 96 godz: 10-100 mg/l
- Rozwielitka duża (<i>Daphnia magna</i>)	EC50 po 48 godz: 10-100 mg/l
- Glony (<i>Chlorella pyrenoidoza</i>)	IC50/72 h – 10-100 mg/l

Toksyczność dla pszczoł:

- Apitoksyczność pokarmowa:	LD50 powyżej 1000 µg/pszczołę
- Apitoksyczność kontaktowa	LD50 powyżej 500 µg/pszczołę

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu: Produkt nie powoduje długo utrzymujących się niekorzystnych zmian w środowisku wodnym. Składniki mieszaniny łatwo ulegają biodegradacji (biodegradacja wyznaczona metodą zgodnie z dyr. 82/242/EEC wynosi 64,1% dla soli sodowej kwasu ABS i 60% po 28 dniach, dla pierwszorzędowych alkoholi tłuszczowych C11-C13 etoksyloowanych 9 molami tlenu etylenu).

12.3. Zdolność do biokumulacji:

Kwasy benzenosulfonowe, C10-13 pochodne alkilowe, sole sodowe: logPow >1

12.4. Mobilność w glebie: brak danych

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB: składniki mieszaniny nie są zaklasyfikowane jako PBT lu vPvB.

12.6. Inne szkodliwe skutki działania: brak danych

Przedostanie się dużych ilości produktu do wód może stwarzać zagrożenie dla organizmów wodnych. Unikać zrzutów do środowiska, nie dopuszczać do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych oraz gleby. Nie wprowadzać do kanalizacji.

SEKCJA 13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Informacja ogólna

O ile to możliwe wyeliminować lub ograniczyć do minimum wytwarzanie odpadów.

Produkt i opakowanie usuwać jako odpad niebezpieczny.

Zachować odpowiednie środki ostrożności (*patrz sekcje 7 i 8*).

13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów**Klasyfikacja odpadów**

Zgodnie z przepisami kody odpadów nie są specyficzne dla produktu, ale dla zastosowania produktu. Odpady klasyfikuje się według źródła ich powstawania, stąd kod odpadów może zmieniać się w zależności od sposobu i miejsca powstania odpadu.

Kod odpadu powinien być przypisany przez użytkownika na podstawie zastosowania, do którego produkt został użyty, zgodnie z obowiązującymi przepisami (*rozp. MS z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów, Dz.U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1206*).

- Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, leśnictwa, łowiectwa i rybołówstwa znajdują się pod kodem 02 13.

Postępowanie z odpadami substancji / pozostałościami

Nie usuwać do kanalizacji. Nie dopuścić do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych.

Rozważyć możliwość wykorzystania.

Odpady substancji unieszkodliwiać zgodnie z obowiązującymi przepisami. (*Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, tekst jednolity - Dz.U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 z późn. zmianami*).

Postępowanie z odpadami opakowaniowymi

Opróżnione opakowania po środku zwrócić do sprzedawcy, u którego środek został zakupiony

Opakowań nie należy niszczyć ani traktować jako surowce wtórne. Zabrania się spalania opróżnionych opakowań po preparacie we własnym zakresie.

Postępować zgodnie z obowiązującymi przepisami (*Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, Dz.U. z 2001 r. Nr 63, poz. 638 z późn. zmianami*).

UWAGA: Tylko opakowania całkowicie opróżnione i oczyszczone mogą być przeznaczone do recyklingu!

Unieszkodliwianie dużych ilości odpadów należy przeprowadzać w profesjonalnych, uprawnionych spalarniach lub zakładach uzdatniania/unieszkodliwiania odpadów.

Rodzaj opakowania	Europejski katalog odpadów	
Beczka, pojemnik, zbiornik	15 01 10*	opakowania zawierające pozostałości lub zanieczyszczone przez substancje niebezpieczne

SEKCJA 14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

Produkt nie został zaklasyfikowany jako towar niebezpieczny w świetle przepisów transportowych ADR/RID.
 Informacje dodatkowe: Można przewozić dowolnymi środkami transportu. Nie wymaga szczególnych warunków.

- 14.1. Numer UN: nie ustalono
- 14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa UN: nie ustalono
- 14.3. Klasa(-y) zagrożenia w transporcie: nie ustalono
- 14.4. Grupa pakowania: nie ustalono
- 14.5. Zagrożenia dla środowiska: nie podano
- 14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników: nie podano
- 14.7. Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC: nie dotyczy

Transport morski IMDG/GGVSee: produkt nie jest materiałem niebezpiecznym.
 Transport lotniczy ICAO-TI i IATA-DGR: produkt nie jest materiałem niebezpiecznym.
 UN "Model Regulation": brak.

SEKCJA 15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Załącznik XIV - Wykaz substancji podlegających procedurze udzielania zezwoleń - Substancje wzbudzające szczególnie duże obawy - obawy: Żaden ze składników mieszaniny nie znajduje się w ww. wykazie.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 10 września 1996 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom (Dz. U. Nr 114 poz. 545.) zm. Rozp. z 30 lipca 2002 r. (Dz. U. Nr 127, poz. 1092): Kobiетom w ciąży i okresie karmienia zabrania się wykonywania prac w narażeniu na preparaty do ochrony roślin.

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

Patrz także sekcja 13.

- Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 PE i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającej dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającej rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (w wersji sprostowanej Dz. Urz. UE L 136 z 29.05.2007 r. str. 3, wraz z późn. zm.
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH). Dz. Urz. UE L 133 z 31.05.2010 r.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywę 67/648/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie WE nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008 r. str.1) ze zm. Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 790/2009 (Dz. Urz. UE L 235 z 5.9.2009 r., str. 1)
- Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. 2011 nr 63 poz. 322)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji chemicznych i ich mieszanin. (Dz.U. z dnia 14 września 2012 r. poz. 1018)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych oraz niektórych mieszanin. (Dz.U. z dnia 25 kwietnia 2012 r. poz. 445)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U. nr 259/2005 poz. 2173)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jednolity Dz.U. nr 169/2003 poz. 1650 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. nr 217/2002 poz. 1833 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz.U. z 3 sierpnia 2012 r. poz. 890)
- Zalecane badania wstępne i okresowe pracowników narażonych na substancje chemiczne, należy przeprowadzać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie Pracy (Dz.U. nr 69/1996 poz. 332 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. nr. 112/2001 poz. 1206) – wdraża decyzję Komisji 2000/532/WE z późn. zm. (m.in. 2001/118/WE)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz.U. nr 39/2007 poz. 251 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. nr 63/2001 poz. 638 z późn. zm.) – wdraża dyrektywę 1994/62/WE z późn. zm. (m.in. 2004/12/WE)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 18 września 2012 r. poz. 1032)
- Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych. (Dz. U. nr 136/2006 poz. 964)
- Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849 z późn. zmianami)

SEKCJA 15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 czerwca 2004 r. w sprawie wymagań dotyczących treści etykiety-instrukcji środka ochrony roślin (*Dz.U z 2004 r. Nr 133, poz. 849, z 2004 r. Nr 201, poz. 2074*)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG

15.2. OCENA BEZPIECZEŃSTWA CHEMICZNEGO (wg WE 1907/2006)

Ocena bezpieczeństwa chemicznego została przeprowadzona dla kwasów benzenosulfonowych, C10-13 pochodne alkilowe, sole sodowe przez producenta i jest kompletna. Dla kwasów benzenosulfonowych, C10-13 pochodne alkilowe, sole sodowe otrzymano rozszerzoną kartę charakterystyki od Dostawcy. Zgodnie z obowiązkiem przekazywania informacji w łańcuchu dostaw scenariusze narażenia dotyczące zastosowania zidentyfikowanego jako „Zastosowanie do środków ochrony roślin” dołączono do niniejszej karty charakterystyki.

Ocena bezpieczeństwa chemicznego dla pierwszorzędowych alkoholi tłuszczowych C11-C13 etoksylogowanych 9 molami tlenu etylenu nie jest wymagana zgodnie z przepisami rozporządzenia REACH.

SEKCJA 16. INNE INFORMACJE

Objaśnienie skrótów i akronimów występujących w karcie charakterystyki

NDS	Najwyższe dopuszczalne stężenie
NDSch	Najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe
NDSP	Najwyższe dopuszczalne stężenie pułapowe
vPvB	(Substancja) Bardzo trwała i wykazująca bardzo dużą zdolność do bioakumulacji
PBT	(Substancja) Trwała, wykazująca zdolność do bioakumulacji i toksyczna
DNEL	Poziom niepowodujący zmian
PNEC	Przewidywane stężenie niepowodujące skutków
LD ₅₀	Dawka, przy której obserwuje się zgon 50% badanych zwierząt
LC ₅₀	Stężenie, przy którym obserwuje się zgon 50 % badanych zwierząt
EC ₅₀	Stężenie, przy którym obserwuje się 50 % zahamowanie przemiany
IC ₅₀	Stężenie, przy którym obserwuje się 50 % żywotność komórek
NOEC	Najwyższe stężenie substancji, przy którym nie obserwuje się efektów
RID	Regulamin dla międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych
ADR	Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych
IMDG	Międzynarodowy Kodeks Morski Towarów Niebezpiecznych
IATA	Międzynarodowe Zrzeszenie Przewoźników Powietrznych

Odniesienia do kluczowej literatury i źródeł danych:

Niniejsza karta charakterystyki mieszaniny SUPERAM 10 AL, opracowana została na podstawie informacji z bazy danych CHEMBANK, kart producenta: PCC Exol SA, ul. Sienkiewicza 4, 56-120 Brzeg Dolny, Polska i MOSSO Kwaśniewscy Sp.J., 05-090 Raszyn, Puchały ul. Wirazowa 43 oraz obowiązujących w Polsce przepisów dotyczących niebezpiecznych substancji i ich mieszanin, a także na podstawie danych ze strony internetowej Europejskiej Agencji ds. Chemikaliów <http://echa.europa.eu/pl/>.

Aktualizacja:

- 1)z dnia 08.02.2007 r. w punkcie 2 – zmiana składu ; zmiany związane z aktualizacją karty charakterystyki pod kątem obowiązujących aktów prawnych
- 2)z dnia 21.10.2009 r. Dostosowanie do formatu określonego w rozporządzeniu REACH
- 3)z dnia 07.08.2013 r. Dostosowanie do rozporządzenia PE i Rady 453/2010
- 4)z dnia 22.10.2013 r. Zmiana klasyfikacji soli sodowej kwasu ABS (sekcja 3). Zmiana klasyfikacji mieszaniny (sekcja 2)

Lista zwrotów R, zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia (H), zwrotów określających warunki bezpiecznego stosowania(S) lub zwrotów wskazujących środki ostrożności (P) (pełny tekst wszelkich zwrotów, które nie zostały podane w całości w sekcjach 2–15):

R22	Działa szkodliwie po połknięciu.
R38	Działa drażniąco na skórę.
R41	Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.
H302	Działa szkodliwie po połknięciu.
H315	Działa drażniąco na skórę
H318	Powoduje poważne uszkodzenie oczu

Identyfikacja i poinformowanie o klasyfikacji koniecznej od dnia 1 czerwca 2015 r. przed wykorzystaniem jej do klasyfikacji i oznakowania na opakowaniu:

Zaklasyfikowanie mieszaniny zgodnie z kryteriami CLP (ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006):

Eye Dam. 1; H318
Skin Irrit. 2 H315

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci, w jakiej jest

---

SEKCJA 16. INNE INFORMACJE

---

stosowany; niniejsze informacje nie mogą być wykorzystywane w przypadku innych produktów lub procesów. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości. W przypadku, gdy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu spada na użytkownika.

Zgodnie z art. 15 Ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach osoba fizyczna lub prawna wytwarzająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mieszaninę niebezpieczną lub mieszaninę stwarzającą zagrożenie oraz osoba fizyczna lub prawna, która sprowadza taką mieszaninę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przekazują informację o takiej mieszaninie do Inspektora ds. Substancji Chemicznych.

Załączniki do karty charakterystyki:

- Załącznik nr 1.: Scenariusz narażenia: ABSNa_ES_5_I . Zastosowanie do środków ochrony roślin. Zastosowanie przemysłowe.
- Załącznik nr 2. : Scenariusz narażenia: ABSNa_ES_5_I . Zastosowanie do środków ochrony roślin. Zastosowanie zawodowe.